

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาปัญหาการกลับมารักษาซ้ำของผู้ป่วยจิตเวช
โรงพยาบาลประสาทสงขลา

(The Study of Problems of Re-admitted Psychiatric Patients in
Songkla Psycho-Neurology Hospital)

ไพโรรัตน์ ทองอุไร
ศุภวรรณ ศรีช่วย

ได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2541

การศึกษาปัญหาการกลับมารักษาซ้ำของผู้ป่วยโรงพยาบาลประสาทสงขลา

(The Study of Problems of Readmitted Psychiatric Patients in Songkhla Psycho-Neurology Hospital)

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหาการกลับมารักษาซ้ำของผู้ป่วยโรงพยาบาลประสาทสงขลานั้นมุ่งเน้นศึกษาสาเหตุที่ทำให้ผู้ป่วยกลับมารักษาซ้ำที่โรงพยาบาลประสาทสงขลา เพื่อนำไปวางแผนการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยและญาติก่อนจำหน่าย รวมทั้งการนำข้อมูลไปศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนให้บริการสุขภาพแก่ผู้ป่วยและญาติ ทั้งด้านการเผยแพร่ความรู้ และการเยี่ยมบ้านหลังผู้ป่วยจำหน่าย โดยการศึกษาผู้ป่วย จำนวน 142 คน ระหว่างเดือนมีนาคม-ตุลาคม 2531 คิดเป็นร้อยละ 28 จากจำนวนผู้ป่วยที่กลับมารักษาซ้ำของโรงพยาบาลประสาทสงขลาในช่วง 5 ปีย้อนหลัง เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการทดสอบความเที่ยงและความตรงแล้ว

ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นชาวจังหวัดสงขลา อายุระหว่าง 25-34 ปี เชื้อชาติไทย ศาสนาพุทธ สถานภาพโสด ระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาชีพรับจ้าง ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย คือ พ่อแม่ ส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุนายได้ และคิดว่า รายได้พอใช้ ค่ารักษาพยาบาลส่วนใหญ่เบิกไม่ได้ ใกล้เคียงกับเบิกได้ สถานภาพในครอบครัวเป็นบุตร มีพี่น้องตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป และส่วนมากเป็นบุตรคนกลาง ลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ส่วนใหญ่เคยรับการรักษาโดยนอนโรงพยาบาลเป็นครั้งที่ 2 ระยะเวลาที่กลับไปอยู่กับครอบครัวระหว่าง 1-2 ปี ผู้นำส่งโรงพยาบาลคือ ญาติ

2. การเจ็บป่วยและการรักษา พบว่า ส่วนใหญ่ป่วยนาน 1-3 ปี สาเหตุของการกลับมารักษาซ้ำ เนื่องจาก

- ขาดยา และกินยาไม่สม่ำเสมอ สาเหตุที่ขาดยา เพราะคิดว่าหายแล้ว และเบื่อกินยา ส่วนสาเหตุที่กินยาไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากขี้เกียจ กินแล้วมีผลข้างเคียง
  - สถานการณ์สูญเสีย คือ ทรัพย์สินและเกียรติยศชื่อเสียง
  - การเสพสุรา เนื่องจากเพื่อนชักชวน และไม่สบายใจ
  - การทะเลาะกับบุคคลในครอบครัวบ้าง สาเหตุที่ทะเลาะมีสาเหตุต่างๆ และ
- เมื่อหน้าในการทำงาน

- การดูแลรักษาตนเองหลังจากออกจากโรงพยาบาลครั้งสุดท้าย คือ กินยาจาก
โรงพยาบาลประสาทสงขลาเพียงอย่างเดียว

- การใช้บริการยาทางไปรษณีย์ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้บริการ เพราะเดินทางมา
โรงพยาบาลสะดวกกว่า

3. ความรู้และความเชื่อเกี่ยวกับโรคจิต ผู้ป่วยคิดว่าโรคจิต เกิดจากการที่มีปัญหาไม่
สบายใจ สามารถรักษาหายได้ โดยใช้ยาแผนปัจจุบัน และสามารถกลับไปทำงานได้ตามปกติ

4. การปฏิบัติตัวขณะอยู่บ้าน พบว่า ผู้ป่วยทำกิจวัตรประจำวันได้เองตามปกติ การใช้
เวลาว่างส่วนใหญ่ คือ การนอน ในการปฏิบัติตัวเมื่อกลับไปอยู่บ้าน พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับ
คำแนะนำในเรื่องการกินยา การมาตรวจตามนัด การอยู่ร่วมกับคนอื่น

5. ความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อนและชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ยอมรับผู้ป่วย บุคคลที่
ผู้ป่วยเชื่อฟัง คือ พ่อแม่ เพื่อนบ้านส่วนใหญ่มีท่าทีที่ดีต่อผู้ป่วยและเคยมีเพื่อนบ้านพาไปเที่ยว
นอกสถานที่บ้าง เพื่อนไม่เคยชักชวนไปดื่มสุรา และเสพยาเสพติด

6. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยกัน พบว่า

- ศาสนาสัมพันธ์ระยะเวลาที่ผู้ป่วยกลับไปอยู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

- อายุ สัมพันธ์กับช่วงระยะเวลาที่ผู้ป่วยเป็นโรคจิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ 0.002

- เชื้อชาติ สัมพันธ์กับการกินอาหารของผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

- ระดับการศึกษาสัมพันธ์กับการปฏิบัติตัวขณะอยู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ 0.04

- อาชีพ สัมพันธ์กับความสามารถในการประกอบอาชีพ เมื่อกลับมาอยู่บ้านอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

- ผู้ป่วยที่กลับมารักษารักษาซ้ำสัมพันธ์กับการกินยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.04

- ผู้ป่วยที่กลับมารักษารักษาซ้ำสัมพันธ์สาเหตุที่ไม่รับบริการยาทางไปรษณีย์อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.02

- ผู้ป่วยที่กลับมารักษารักษาซ้ำสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ผู้ป่วยเป็นโรคจิตอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ 0.005

ส่วนตัวแปรอื่นๆ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Abstract

The Study of Problem of Readmitted Psychiatric Patients in Songkhla Psycho-Neurology Hospital

The aim of The study of Problem of Reamitted Psychiatric Patients in Songkhla Psycho-Neurology Hospital is to study the causes that bring psychiatric patients reamitted in songkhla Psycho-Neurology Hospital. In order to plan for advising patients and their relatives before discharge. Including collected the data for planning health service to psychiatric patient and relatives by spread out knowledge and home visit after discharge. The study is 142 patients during March-October 1988 that are 28% of all readmitted patients which readmitted during 5 years back ward. The research instrument is questionnaire which conduct by researcher. And questionares were already tested varidity and the results are conclusions as following :

1. Most patients are from Songkhla, age between 25-34 years, That national, religion-Buddhism, single, educational level is M.6, occupations are employee. Parents responsibility for treatments. Most of them did not clarify their salary and think that they have enough money for living. Family's status are children. They have over 4 siblings and most are middle child, single family, most of them had ever admitted second time, duration 1-2 years stayed at home and the relatives took them to hospital.

2. Illness and treatment is found that most of the are sick in the duration 1-3 years.

The cause of readmitted are :

- neglect to take medicine and unconsistency taking medicine. The cause of neglect because misunderstood though they are success to duration and boring to take medicine

- loss of treasure and their honour.

- drink alcohol when their friends persuaded and unhappy

- sometime quarrel with somebody in family because different reason and was boring to working.

- Self care after last discharge from hospital is having medicine from Songkhla Neuro-psychological Hospital only. And treat by traditional doctor. Using medicine service via

post findings that most patients didn't use because come to the hospital is more convenient and some of them didn't know that there are port service, somebody cannot read and write.

3. Knowledge and believe of Psychoses : the patients think that it cause from being unhappy, curable.

4. The behave of patients during stay at home found that they have normal life : wake up, house work, having food and drug. Most of them spend leisure by sleeping. Normally the advice from the hospital when the patients stay at home are about drug, follow up and spend they life with other person.

5. The relationship with their family, friend and community are found that their family have taken the patients out side their house. And person who the patient listen to are parents. There are few neighbours who have an aversion for them. Neighbourhood behave good to the patients. Some have been outside with neighbour. Their Friends never persuade them to drink and have drug.

6. The relative between readmitted patients and other variable There is statistically significant with a relative between readmitted patients and the patients from upper southern of Thailand, period of age, religion, having drug when stay at home, period of being patients. The cause of never use post service from the hospital in 0.01, 0.02, 0.01, 0.04, 0.05 and 0.02 respectively.

7. The relative between variable have found that there is statistically significant relative between

- religion and the duration when patients stay at home at 0.01
- age and the period of being psychiatric patients at 0.002
- native and patient's eating behavior at 0.001
- education and patient's behavior when study at home at 0.004
- occupation and ability to work when stay at home at 0.01
- readmitted patients and having medicine at 0.04
- readmitted patients and the cause that never using medicine by post at 0.002
- Readmitted patients and duration of being psychosis at 0.005

And others variables found that there is not statistically significant at 0.05.